

Lausuntopyyntö STM 2015

1. Vastaajatahon virallinen nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Eteva kuntayhtymä

2. Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Katrina Harjuhahto-Madetoja

3. Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Vastaajien määrä: 1

Nimi	Asema organisaatiossa	Matkapuhelin	Sähköposti
Katrina Harjuhahto-Madetoja	Toimitusjohtaja	040 304 7001	katrina.harjuhahto-madetoja@eteva.fi

4. Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimituksessa

Vastaajien määrä: 1

24.01.2016
----

5. Toimielimen nimi

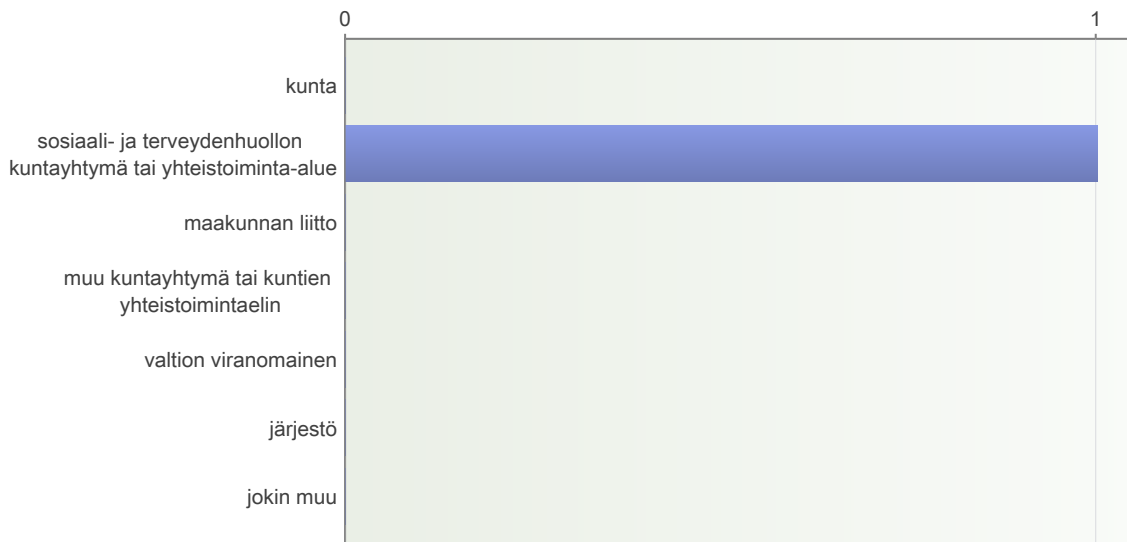
Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Lausunto on valmisteltu virkamiestyönä, ja Etevan yhtymähallituksen jäsenet ovat ottaneet siihen kantaa sähköpostitse 13.-24.1.2016.

6. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

7. Kunta numero tilastokeskuksen luokituksessa

Ei vastauksia.

8. 1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Vastaajien määrä: 1

9. 2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Vastaajien määrä: 1

- Esitetty maakuntapohjainen rakenne johtaa siihen, että osa itsehallintoalueista jää väistämättä väestöpohjaltaan pieniksi, mikä saattaa vaarantaa uudistuksen tavoitteet.

10. 3. Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille: Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Ei vastauksia.

11. 4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

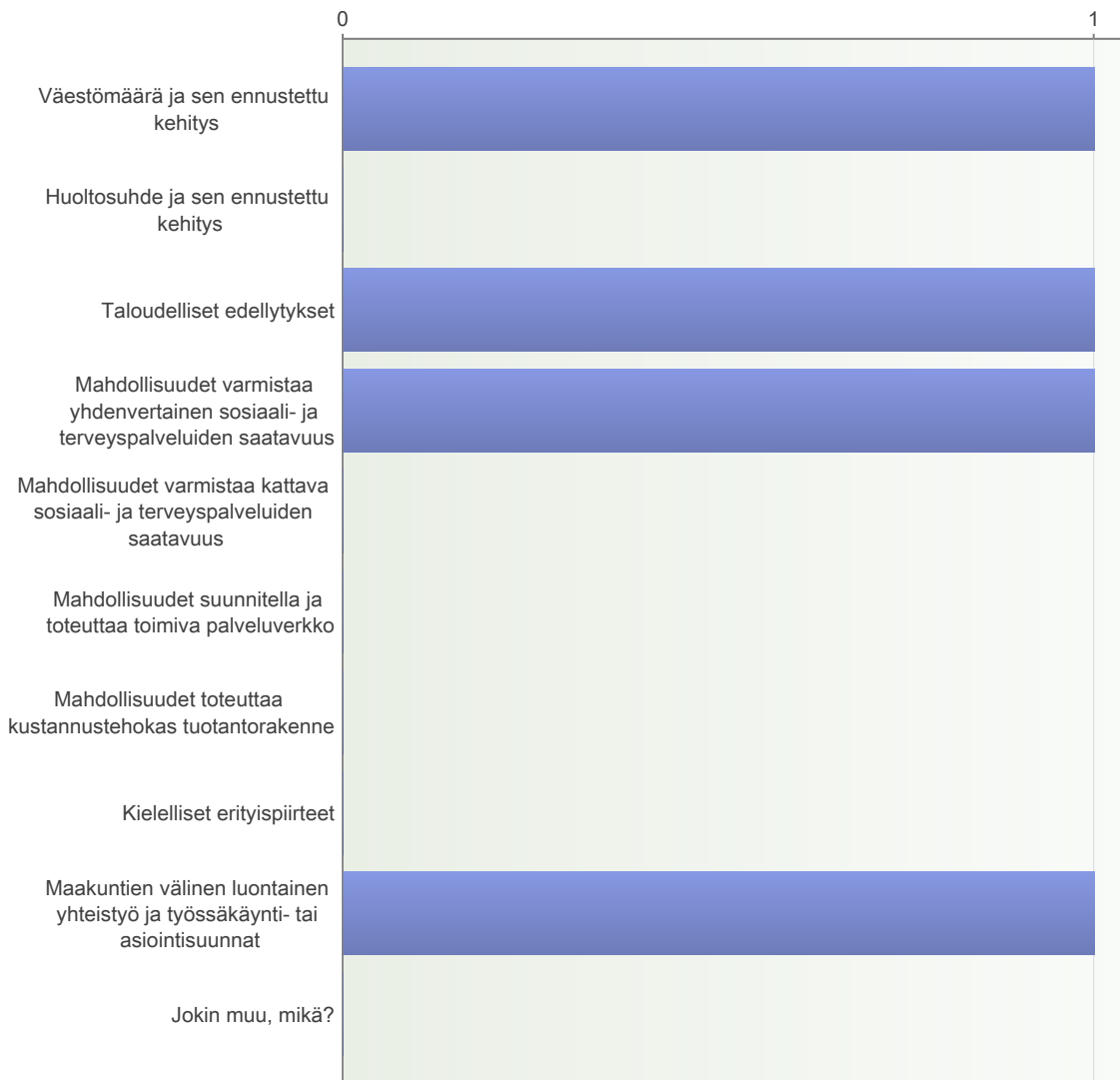
12. 5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Vastaajien määrä: 1

- Nykyisiin maakuntiin pohjautuva rakenne johtaa siihen, että osa itsehallintoalueista jää väistämättä väestöpohjaltaan pieniksi, mikä saattaa vaarantaa uudistuksen tavoitteet. Uudistukseen on kuitenkin sisällytetty perälauta, joka mahdollistaa alueiden määrän vähentämisen tulevaisuudessa.

13. 6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia

Vastaajien määrä: 1

14. 7. Itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Vastaajien määrä: 1

- Eteva kuntayhtymä toimii kolmen nykyisen maakunnan alueella, pääosin Uudellamaalla. Uudenmaan lisäksi Kanta-Häme ja Päijät-Häme ovat Etevan nykyisiä toiminta-alueita ja myös jatkossa luontevia yhteistyösuuntia.

15. 8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Ei vastauksia.

16. 9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

17. 10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotettu kokonaisuudistus sisältää itsessään niin paljon vaikeuskerrointa (aikataulu, valmistelu, rahoitus, toiminnan organisointi, kiinteistö- ja henkilöstökysymykset, valinnanvapaus), ettei ole mielekästä siirtää muita tehtäviä itsehallintoalueille 1.1.2019 alkaen.

Tehtävien siirtoa suunniteltaessa olisi ehdottomasti ensin käytävä poliittinen keskustelu siitä, mikä on peruskuntien tehtävä jatkossa.

18. 11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntiin jäävien tehtävien välinen yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä?

Vastaajien määrä: 1

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen on luotava selkeät kannustimet. Yksi vaihtoehto on kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistaminen siten, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen suunnataan erillisiä rahoitusta, jolle luodaan omat kriteerit.

Itsehallintoalueet veloitetaan lainsäädännöllisesti tukemaan kuntia tässä tehtävässä. Luodaan toimivat yhteistyörakenteet ja ohjausmallit (esim. yhteinen hyvinvointikertomus sekä yhteiset, ainakin osittain itsehallintoaluekohtaiset kriteerit). Huolehditaan säännöllisestä yhteydenpidosta.

19. 12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Itsehallintoalueiden lukumäärää on tarkasteltava kriittisesti pitemmällä tähtäimellä.

Uudellamaalla tulee pohdittavaksi, tarvitaanko itsehallintoalueen valtuustovaalien yhteydessä ”sisäisiä vaalipiirejä”, jotta alueellinen edustavuus voidaan varmistaa.

Hallituksen linjauksessa 7.11.2015 todetaan, että linjauksilla on tarkoitus myös luoda edellytykset palvelujärjestelmän uudistumiskyvylle. Tätä erittäin keskeistä osuutta tulisi jatkovalmistelussa avata ja tarkentaa.

Sisäinen järjestäjätuottajamalli on lähtökohtaisesti kannatettava ajatus. Jotta tämä voidaan mahdollistaa ja varmistaa muutenkin uudistuksen onnistunut läpivienti, kannattaisi jo valmisteluvaiheessa 2017-2018 panostaa sote-palvelujen tuotteistamiseen ja vertailun mahdollistavien mittareiden luontiin. Tämän työn pohjana kannattaa hyödyntää olemassa olevia hyviä käytäntöjä.

Valmisteluajataulu on hyvin kireä, joten on syytä varmistaa, että muutosprosessin vaiheet konkretisoidaan, priorisoidaan ja aikataulutetaan, ja että muutoksen läpivientiin varataan riittävät ja asiantuntevat resurssit. Tietojärjestelmien integraatio, henkilöstön ja omaisuuden siirtoon liittyvät asiat sekä palvelutoiminnan tuotteistus / vertailukriteerien luonti on nostettava priorisointilistan kärkeen.

Pk-yritysten mahdollisuudet toimia sote-palvelujen tuottajina tulee ottaa erityiseen tarkasteluun, jotta vältetään

yksityisten monopolien muodostuminen.

Tukipalvelujen valtakunnallinen keskittäminen ei todennäköisesti tuo merkittävää lisäarvoa, ja se voi jopa estää alueellisten innovaatioiden syntyä ja hankintojen osalta heikentää alueellisten toimijoiden mahdollisuutta osallistua kilpailutuksiin. Lisäksi Suomessa on jo toimivia valtakunnallisia yhteishankintayksiköitä (Hansel ja KL-Kuntahankinnat), joten olisi perusteltua hyödyntää näitä olemassa olevia organisaatioita uuden yhteishankintayksikön perustamisen sijaan.

ICT-palvelujen osalta tulisi analysoida Valtorista saadut kokemukset, jotka eivät ole pelkästään myönteisiä. Tietojärjestelmien yhteentoimivuus voidaan varmistaa muun muassa avoimilla rajapinnoilla, Kanta-palvelun määrittelyjen mukaisella rakenteellisella kirjaamisella sekä kansallisen palveluäylyn hyödyntämisellä.

Talous- ja henkilöstöhallinnon osalta tarvitaan myös organisaatio-/yksikkötasoista osaamista ja resursseja, jotta voidaan varmistaa muun muassa onnistunut tiedolla johtaminen.

20. 13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Kannatettavia linjauksia:

- kokonaisveroaste ei saa nousta ja työn verotus ei saa kiristyä
- monikanavaista rahoitusta yksinkertaistetaan soveltuvin osin
- kuntien rahoitusmalli suljetaan pois tarkasteluvaihtoehdoista
- valtion rahoituksen toteutusvaihtoehdot selvitetään jatkovalmistelussa mahdollisimman pikaisesti (ml. itsehallintoalueiden osittainen verotusoikeus)
- siirtymäkaudelle voidaan tarvita erillisiä rahoitusjärjestelyjä
- kuntien on alennettava kunnallisveroprosenttejaan, ja tähän liittyvät linjaukset on käsiteltävä mahdollisimman pikaisesti, koska muuten koko uudistus saattaa vaarantua; tässä olisi tarkasteltava myös mahdollisuudet uudistaa toimintaa ja toimintamalleja sekä priorisoida kuntien vastuulle jääviä tehtäviä
- mahdollisen sote-veron veropohja olisi sama kuin kunnallisverotuksen veropohja

Muuta huomioitavaa:

- tulevaa kunnallisveroastetta arvioitaessa on huomioitava, että uudistus johtaa myös kuntien yleishallinnon ja sitä kautta kustannustason pienenemiseen
- suoraviivainen puuttuminen kunnallisveron suuruuteen ei huomioi, miten toimintaa on aiemmin hoidettu; esimerkiksi tehokkaasti hoidetut sote-palvelut ovat voineet mahdollistaa rahoituksen suuntaamisen kunnan sisällä muille toimialoille; vastaavasti on voitu jättää järjestämättä ja/tai tuottamatta joitakin sote-palveluita, jotka uudistuksen jälkeen tulee toteuttaa palveluiden yhdenvertaisuuden varmistamiseksi
- osa esitetyistä rahoitusmalleista voisi johtaa sote-palvelujen osalta progressiiviseen verotukseen; tämä voi vaikuttaa kansalaisten asennoitumiseen uudistusta kohtaan
- mikäli päädytään erilliseen sote-veroon, tämän tulisi olla jatkossakin korvamerkittyä rahoitusta, joka suunnataan sote-palveluihin
- itsehallintoalueiden sisäinen rahoitusmalli (sote-palvelut vs. muut tehtävät) tulisi ottaa osaksi rahoitusuudistuksen valmistelua
- rahastopohjaiset mallit eivät vaikuta toteuttamiskelpoisilta ainakaan lyhyellä tähtäimellä
- mahdollisen alueiden välisen tasausjärjestelmän valmistelussa tulee huomioida, miten siihen saadaan sisäänrakennettua kannustava elementti
- rahoitusta koskevan muistion sivun 6 viimeisessä kappaleessa todetaan virheellisesti, että itsehallintoalueiden ensi vaiheessa ainoa tehtävä olisi sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen